

i odwrotnie. Jednak przekład jest możliwy tylko wtedy, gdy reguły pomostowe i prawa T są równoważnościami, natomiast nie jest możliwy, gdy mają postać okresów warunkowych. Reguły pomostowe są najczęściej okresami warunkowymi. D' jest wobec tego nie tylko (zawsze) różne od D , lecz ponadto często (gdy reguły pomostowe są okresami warunkowymi, a w każdym razie nie są równoważnościami) D' i D są nieprzekładalne na siebie. Są opisami tego samego fragmentu rzeczywistości z wzajemnie różnych perspektyw poznawczych. Nie są jednak istotnie nieporównywalne w sensie Kuhna, jako że pomiędzy D i D' zachodzą związki (via T , PR i RZ), a więc można opisy jakoś porównywać, chociaż nie przekładając ich na siebie.

Bibliografia

- Black M., (1955), "Metaphor", *Proceedings of the Aristotelian Society*, 55, s. 273–294.
- Black M., (1993), "More about metaphor", [w:] *Metaphor and Thought*, [ed.] A. Ortony, Cambridge (UK), Cambridge University Press, s. 19–41.
- Czarnecka M., Mazurek M., (2012), „Metafory w nauce”, *Zagadnienia Naukoznawstwa* 48, zeszyt 1, 5–25.
- Hempel C.G., (2001), *Filozofia nauk przyrodniczych*, przeł. B. Stanosz, Warszawa, Aletheia.
- Hesse M., (1966), *Models and Analogies in Science*, 2nd ed., Notre Dame, University of Notre Dame Press.
- Hesse M., (1993), "Models, metaphors and truth", [w:] *Knowledge and Language*, [red.] F.R. Ankersmit, J.J.A. Mooji, Dordrecht, Netherlands, Kluwer.
- Hesse M., (1995), "Models, metaphors and truth", [w:] *From a Metaphorical Point of View: A Multidisciplinary Approach to the Cognitive Content of Method*, [ed.] Z. Radman, New York, Walter de Gruyter, s. 351–372.
- Lipton P., (1991), *Inference to the Best Explanation*, London, Routledge.

A proposal to modify a D-N explanation schema

ABSTRACT. This paper proposes to profoundly modify a D-N explanation schema and transform it into an N schema. This process can be divided into two phases, i.e. of abductive reasoning and of deductive reasoning. An N schema involves a conceptual

change which is related to the explanandum. An explanation of the N-type schema results in a description of the explained phenomenon which is developed by using concepts other than those that were used to prepare an initial description. When implemented, an N explanation offers new knowledge, thus removing a major disadvantage of a D-N explanation. It is also demonstrated that an N schema is more veridical and realistic than a D-N schema.

KEY WORDS: explanation, abduction, deduction, D-N explanation schema, conceptual change.

Małgorzata Czarnocka, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, ul. Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa, mczarnoc@ifispan.waw.pl